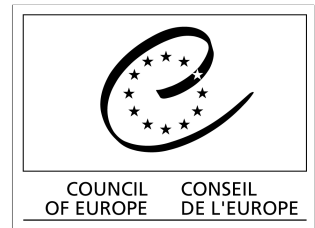

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Τμήμα Εθνικών Δομών Ανθρώπινων Δικαιωμάτων

Στρασβούργο, 1η Σεπτεμβρίου 2010

LHRCB-NHRS (2010)6

**Εθνικοί, Περιφερειακοί και Τοπικοί Συνήγοροι του Πολίτη και εθνικοί
ανεξάρτητοι θεσμοί για την προώθηση και προστασία των ανθρώπινων
δικαιωμάτων:**

**Εξωδικαστικοί θεσμοί για την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων
στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης**

[Μετάφραση: Βασίλης Σωτηρόπουλος]

ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Περιεχόμενα

I.	Ο θεσμός του εθνικού, περιφερειακού και τοπικού Συνηγόρου του Πολίτη	3
1.	Σύσταση (85) 13 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για τον θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη	4
2.	Ψήφισμα (85) 8 της Επιτροπής Υπουργών για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων του Πολίτη των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και του Συμβουλίου της Ευρώπης	6
3.	Σύσταση 61 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των Τοπικών και Περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων του Πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών	7
4.	Ψήφισμα 80 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών διαμεσολαβητών/Συνηγόρων του Πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών	10
5.	Σύσταση 1615 (2003) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης: ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη	18
6.	Σύσταση (2004) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη: ένας θεσμός στην υπηρεσία των δικαιωμάτων των πολιτών	23
7.	Ψήφισμα 191 (2004) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη: ένας θεσμός στην υπηρεσία των δικαιωμάτων των πολιτών	26
II.	Ανεξάρτητοι εθνικοί θεσμοί για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	29
1.	“Οι αρχές του Παρισιού” : Ψήφισμα 48/134 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τους εθνικούς θεσμούς για την προώθηση και την προστασία των	29

ανθρώπινων δικαιωμάτων

2. Σύσταση (97) 14 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την ίδρυση ανεξάρτητων εθνικών θεσμών για την προώθηση και την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων 29

3. Ψήφισμα (97) 11 της Επιτροπής Υπουργών για την συνεργασία μεταξύ των ανεξάρτητων εθνικών θεσμών των κρατών μελών για την προώθηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και μεταξύ αυτών και του Συμβουλίου της Ευρώπης 29

III. Η προώθηση και προστασία των Συνηγόρων του Πολίτη και των εθνικών θεσμών από τα Ευρωπαϊκά όργανα 30

1. Η αποστολή του Επιτρόπου των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης: Ψήφισμα (99) 50 της Επιτροπής των Υπουργών 30

2. “Διακήρυξη του Βερολίνου”, απόσπασμα (Τελική διακήρυξη της 3ης Στρογγυλής Τράπεζας των Εθνικών Θεσμών Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, Βερολίνο, 25-26 Νοεμβρίου 2004) 32

3. Το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή : Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τους κανονισμούς και τους γενικούς όρους που διέπουν την ενάσκηση των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή – Απόφαση του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή για την θέσπιση των εφαρμοστικών διατάξεων, απόσπασμα 33

I. Ο θεσμός του Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Συνηγόρου του Πολίτη

1. Σύσταση Αρ. R (85) 13 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για τον θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη¹

(Θεσπίστηκε από την Επιτροπή των Υπουργών στις 23 Σεπτεμβρίου 1985, στην 388η συνάντηση των Αναπληρωτών Υπουργών)²

Η Επιτροπή των Υπουργών, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 15 β του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Θεωρώντας ότι σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να επιτύχει μεγαλύτερη ενότητα μεταξύ των μελών του, ιδίως με την διατήρηση και περαιτέρω πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών,

Έχοντας υπόψη την Σύσταση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης 757 (1975) επί των συμπερασμάτων από την συνάντηση της Επιτροπής Νομικών Υποθέσεων της Συνέλευσης με Συνηγόρους του Πολίτη και κοινοβουλευτικούς επιτρόπους των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης που έλαβε χώρα τον Απρίλιο του 1974,

Έχοντας υπόψη το Ψήφισμα Αρ. 3 του Ευρωπαϊκού Υπουργικού Συνεδρίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σχετικά με τον ρόλο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την περαιτέρω πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Βιέννη, 19-20 Μαρτίου 1985),

Χαιρετίζοντας την αξιόλογη εξέλιξη του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη τα τελευταία χρόνια σε Εθνικό, Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Κρίνοντας ότι, έχοντας υπόψη την πολυπλοκότητα της σύγχρονης διοίκησης, είναι επιθυμητό να συμπληρωθούν οι συνήθειες διαδικασίες του δικαστικού ελέγχου,

Υπενθυμίζοντας ότι η λειτουργία του Συνηγόρου του Πολίτη περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση ατομικών καταγγελιών όσον αφορά αποδιδόμενα σφάλματα ή άλλες πλημμέλειες εκ μέρους των διοικητικών αρχών, με σκοπό την ενίσχυση της προστασίας του ατόμου κατά την συναλλαγή του με αυτές τις αρχές,

Θεωρώντας ότι με αυτές τις λειτουργίες, ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη μπορεί, με δεδομένη την ειδική κατάσταση κάθε χώρας, να συμβάλλει στην ενίσχυση του κοινοβουλευτικού ελέγχου,

Θεωρώντας, περαιτέρω, ότι οι γνωμοδοτήσεις του Συνηγόρου του Πολίτη μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα στην δημιουργία γενικών αρχών και κανόνων που διέπουν την διοίκηση και την συμπεριφορά των δημοσίων υπαλλήλων,

---

1

Ο όρος *Συνήγορος του Πολίτη* σε αυτή τη σύσταση αναφέρεται σε Συνηγόρους του Πολίτη, κοινοβουλευτικούς επιτρόπους, διαμεσολαβητές και πρόσωπα που ασκούν αντίστοιχες λειτουργίες.

2 Όταν θεσπίστηκε αυτή η σύσταση, ο Εκπρόσωπος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας επιφυλάχθηκε για την συμμόρφωση ή μη της Κυβέρνησής του, σύμφωνα με το άρθρο 10.2.γ του Κανονισμού Διαδικασίας των συναντήσεων των Αναπληρωτών Υπουργών.

Συνιστά στις κυβερνήσεις των κρατών μελών:

- a.* να εξετάσουν την δυνατότητα διορισμού ενός Συνηγόρου του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης,
- β.* να εξετάσουν την δυνατότητα ενίσχυσης του Συνηγόρου του Πολίτη, ώστε να δώσει ιδιαίτερη σημασία, στο πλαίσιο της γενικής του αρμοδιότητας, σε ζητήματα ανθρώπινων δικαιωμάτων σύμφωνα με την κρίση του και, εάν αυτό δεν είναι ασύμβατο με την εθνική νομοθεσία, να κινεί αυτεπάγγελτες έρευνες και να γνωμοδοτεί σε ζητήματα ανθρώπινων δικαιωμάτων, όταν αυτό δεν συμβαίνει ήδη,
- γ.* να εξετάσουν την επέκταση και ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Συνηγόρου του Πολίτη και με άλλους τρόπους ώστε να ενθαρρύνουν την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στην λειτουργία της διοίκησης.

2. Ψήφισμα (85) 8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγώρων του Πολίτη³ των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και του Συμβουλίου της Ευρώπης

(Θεσπίστηκε από την Επιτροπή των Υπουργών της 23ης Σεπτεμβρίου 1985 κατά την 388η συνάντηση των Αναπληρωτών Υπουργών)

Η Επιτροπή των Υπουργών, σύμφωνα με το άρθρο 15.α του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Υπενθυμίζοντας ότι η διασφάλιση και περαιτέρω πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών αποτελεί μια από τις κύριες αποστολές του Συμβουλίου της Ευρώπης σύμφωνα με το Καταστατικό του,

Κρίνοντας ότι το έργο και οι γνωμοδοτήσεις των Συνηγώρων του Πολίτη των κρατών μελών συμβάλλουν ιδιαίτερα στην προστασία των ατόμων έναντι των πράξεων των διοικητικών αρχών κι έτσι υπηρετούν την ενδυνάμωση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών,

Πιστεύοντας ότι η διοργάνωση τακτικών συνεδρίων με τους Συνηγώρους του Πολίτη των κρατών μελών, με την συμμετοχή των σχετικών εθνικών οργάνων των εθνών και αυτών του Συμβουλίου της Ευρώπης που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα θα μπορούσε να δώσει ώθηση στην περαιτέρω ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

Έχοντας κατά νου την επιθυμία για απόκτηση καλύτερων πληροφοριών για τους Συνηγώρες του Πολίτη για τις σχετικές δράσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Αποφασίζει:

- a. να θεσπίσει ένα πλαίσιο για την διοργάνωση τακτικών συνεδρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης με τους Συνηγώρους του Πολίτη των κρατών μελών για την εξέταση και ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε σχέση με τις πράξεις των διοικητικών αρχών,
- β. να δώσει την εντολή στον Γενικό Γραμματέα να προσκαλέσει εκπροσώπους των σχετικών εθνικών οργάνων καθώς και αυτών του Συμβουλίου της Ευρώπης που ασχολούνται με ανθρώπινα δικαιώματα να πάρουν μέρος σε αυτά τα συνέδρια με σκοπό να διευκολυνθεί η ανταλλαγή απόψεων σε ζητήμα κοινού ενδιαφέροντος.
- γ. να καλέσει τον Γενικό Γραμματέα να διασφαλίσει, με όλα τα κατάλληλα μέσα ότι οι Συνήγοροι του Πολίτη είναι ενήμεροι σε τακτική βάση περί την νομολογία των οργάνων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σε άλλο σχετικό υλικό που αφορά την προστασία και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

3

Ο όρος *Συνήγορος του Πολίτη* σε αυτό το ψήφισμα αφορά τους Συνηγώρους του Πολίτη, τους Κοινοβουλευτικούς Επιτρόπους, τους Διαμεσολαβητές και πρόσωπα που ασκούν αντίστοιχες λειτουργίες.

3. Σύσταση 61 (1999)⁴ του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των Τοπικών και Περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων του Πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών

Το Κογκρέσο,

1. Υπενθυμίζοντας τα βασικά κείμενα που ψηφίστηκαν από την Επιτροπή των Υπουργών και ιδίως:
2. Σύσταση Αρ. R (85) 13 για τον θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη,
3. Ψήφισμα (85) 8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων του Πολίτη των κρατών μελών και με το Συμβούλιο της Ευρώπης,
4. Σύσταση Αρ. R (97) 14 για την ίδρυση ανεξάρτητων εθνικών θεσμών για την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
5. Ψήφισμα (97) 11 για την συνεργασία των εθνικών θεσμών για την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και του Συμβουλίου της Ευρώπης,
6. Λαμβάνοντας υπόψη την Κύρια Σύσταση αρ. 23 και την παράγραφο 72 της Τελικής Έκθεσης της Επιτροπής Σοφών,
7. Σημειώνοντας τις διάφορες δράσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης όσον αφορά τις “Στρογγυλές Τράπεζες των Ευρωπαίων Συνηγόρων του Πολίτη” στη Φλωρεντία (7-8 Νοεμβρίου 1991), την Λισαβόνα (16-17 Ιουνίου 1997, την Λεμεσό (8-10 Μάη 1996) και την Μάλτα (Οκτώβριος 1998),
8. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του συνεδρίου της Μεσίνα (Ιταλία, 13-15 Νοεμβρίου 1997) με θέμα “Καθιστώντας την προστασία των δικαιωμάτων πιο προσβάσιμη για τους πολίτες: ο Συνήγορος του Πολίτη σε Τοπικό και Περιφερειακό επίπεδο”,
9. Κρίνοντας ότι οι σχέσεις μεταξύ των πολιτών και των δημόσιων αρχών γίνονται σύνθετες και δύσκολες, καθιστώντας αυξημένο το ενδεχόμενο συγκρούσεων, ενώ ταυτόχρονα οι πολίτες βρίσκονται σε αδύναμη θέση σε σχέση με τις δημόσιες αρχές,
10. Σημειώνοντας ότι η αυξημένη πολυπλοκότητα των διοικητικών συστημάτων, τα εμπόδια που προκαλούν αυτές οι καταστάσεις στην σχέση πολιτών και δημοσίων λειτουργών και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πολίτες προσφεύγοντας στα Διοικητικά Δικαστήρια προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία στις δημόσιες αρχές, ιδίως στις τοπικές και περιφερειακές,
11. Σημειώνοντας ότι υπάρχει μια αυξημένη τάση στους Ευρωπαίους πολίτες να χάνουν το ενδιαφέρον τους για την διοίκηση των δημοσίων υποθέσεων και να απομακρύνονται από τις δημόσιες αρχές και τις υπηρεσίες,
12. Πιστεύοντας ότι οι περισσότεροι Ευρωπαίοι πολίτες θα επιθυμούσαν οι δημόσιες αρχές να λειτουργούν πιο αποτελεσματικά και να έχουν ευκολότερη και πιο αξιόπιστη πρόσβαση στην διοικητική διαδικασία, καθώς και επαρκή μέσα αποκατάστασης,

---

4 Συζητήθηκε στο Κογκρέσο και ψηφίστηκε στις 17 Ιουνίου 1999, 3η συνεδρίαση (βλ. έγγραφο CG (6) 9, σχέδιο σύστασης, εισηγητής: κ. M. Haas).

13. Δίνοντας σημασία στο γεγονός ότι, σε έναν αριθμό κρατών, οι δικαστικοί θεσμοί συχνά παραφορτώνονται, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να χειριστούν με επάρκεια υποθέσεις κακοδιοίκησης και να επιβάλλουν αποτελεσματικές ποινές όταν είναι αναγκαίο,

14. Κρίνοντας ότι ο θεσμός των Συνηγόρων (σε Ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό, επαρχιακό και δημοτικό επίπεδο) βοηθά τόσο στην εναρμόνιση των συστημάτων προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων, όσο και στην βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των δημόσιν αρχών και των πολιτών,

15. Δηλώνοντας την επιθυμία να υποστηρίξει και να προωθήσει όλες τις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην βελτίωση της προστασίας των πολιτών και της λειτουργίας των δημόσιων αρχών.

16. Υπογραμμίζοντας ότι διάφορα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν ιδρύσει γραφεία Συνηγόρων του Πολίτη κι ότι σε έναν αριθμό Δήμων και Περιφερειών της Ευρώπης έχουν επίσης διοριστεί Συνήγοροι του Πολίτη.

17. Πιστεύοντας ότι, υπό το φως της εμπειρίας που έχει αποκτηθεί σε αυτές τις χώρες, οι δραστηριότητες των Συνηγόρων, ιδίως σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά:

- στην αποτροπή της χρήσης χρονοβόρων και κοστοβόρων δικαστικών διαδικασιών, μειώνοντας τον αριθμό τους και γεφυρώνοντας το κενό μεταξύ πολιτών και δημόσιων αρχών,
- στην προώθηση της δικαιοσύνης, τον σεβασμό του κράτους δικαίου, τον σεβασμό για τα δικαιώματα των μειονοτήτων και την ετοιμότητα να ακουστούν οι ανάγκες των πολιτών,
- στην βελτίωση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας της διοίκησης και της ποιότητας των υπηρεσιών, με άλλα λόγια, την προώθηση της ορθής διοικητικής συμπεριφοράς.

18. Διαπιστώνοντας με απογοήτευση ότι, στα περισσότερα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, οι πολίτες δεν είναι επαρκώς ενημερωμένοι για την ύπαρξη αυτών των θεσμών ή, σε άλλες περιπτώσεις, για την δυνατότητα της ίδρυσής τους,

19. Συμφωνώντας με τις ευχές των μετασχόντων στο Συνέδριο της Μεσίνας, ιδίως με αυτές τις χώρες που δεν έχουν ακόμη αυτά τα μέσα για την προστασία των πολιτών και που ζήτησαν να ιδρυθεί ο θεσμός του Συνηγόρου, ιδίως σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο,

20. Έχοντας υπόψη τις αρχές που διέπουν τον θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη, όπως περιέχονται στο Ψήφισμα αρ. ...(1999) της ... 1999 και συνάπτονται εκεί,

Συνιστά:

I. Στις κυβερνήσεις των κρατών μελών που δεν έχουν ακόμη τέτοιο θεσμό:

21. να ενθαρρύνουν την ίδρυση Γραφείων Συνηγόρων σε εθνικό επίπεδο, καθώς επίσης και σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο και να διασφαλίσουν ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να βοηθήσουν στην επαύξηση της προστασίας των πολιτών και των μειονοτήτων και στον σεβασμό του κράτους δικαίου και να βελτιώσουν την διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων και την λειτουργία των αρχών, με τα κατάλληλα νομικά και δημοσιονομικά εργαλεία.

II. Στις Κυβερνήσεις των κρατών μελών που ήδη έχουν τέτοιον θεσμό σε εθνικό επίπεδο:

22. να λάβουν μέτρα εισαγωγής του θεσμού και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και κατάλληλης ενημέρωσης των πολιτών για την φύση του θεσμού και τις δυνατότητες που προσφέρει.

4. Ψήφισμα 80 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών

Το Κογκρέσο,

1. Υπενθυμίζοντας τα κείμενα που ψηφίστηκαν από τα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τον τομέα της διαμεσολάβησης,
2. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του συνεδρίου της Μεσσίνα (Ιταλία, 13-15 Νοεμβρίου 1997) με θέμα “Καθιστώντας προσβάσιμη την προστασία των δικαιωμάτων στους πολίτες: ο Συνήγορος σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο”, καθώς επίσης και την έρευνα του Κογκρέσου για τον θεσμό του Διαμεσολαβητή, του Συνηγόρου του Πολίτη και του “Υπερασπιστή των Δικαιωμάτων” σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο στην Ευρώπη,
3. Σημειώνοντας τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων που οργανώθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρώπης στην “Στρογγυλή Τράπεζα με τους Ευρωπαίους Συνηγόρους του Πολίτη” στην Φλωρεντία (7-8 Νοεμβρίου 1991), την Λισαβόνα (16-17 Ιουνίου 1994), την Λεμεσό (8-10 Μάη 1996) και την Μάλτα (Οκτώβριος 1998),
4. Κρίνει ότι οι πολίτες χρειάζονται ολοένα και περισσότερο έναν θεσμό, ο οποίος θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους και θα είναι σε θέση να ασκήσει πίεση στις δημόσιες αρχές για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους,
5. Πιστεύει ότι η διαμεσολάβηση μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πολιτών, βελτιώνοντας τις σχέσεις τους με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και σημειώνει ότι σε μερικούς Δήμους και Περιφέρειες της Ευρώπης ήδη λειτουργούν γραφεία Διαμεσολαβητών ή Συνηγόρων που ήδη προσφέρουν στους πολίτες ένα προσβάσιμο μέσο που διασφαλίζει ότι οι αρχές λειτουργούν επαρκώς,
6. Δίνει σημασία στο γεγονός ότι οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως οι ανάπηροι, τα παιδιά, οι μειονότητες και οι μετανάστες, οι οποίοι έχουν συχνότερη επαφή με τις δημόσιες αρχές από άλλες κατηγορίες, χρειάζονται απλά και αξιόπιστα μέσα πρόσβασης στις δημόσιες διαδικασίες,
7. Δίνει σημασία στο γεγονός ότι η Νορβηγία ίδρυσε τον Συνήγορο του Παιδιού το 1981 και συνιστά να εξεταστεί η δυνατότητα να ανατεθεί η υπεράσπιση και προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών (σύμφωνα με την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 1989) στα γραφεία των Συνηγόρων του Πολίτη, παρέχοντάς τους κατάλληλο προσωπικό κι επαρκείς πόρους,
8. Επιβεβαιώνει ότι η διαμεσολάβηση, ως ένας τρόπος επίλυσης και αποτροπής διαφορών, μπορεί να μειώσει την ανάγκη προσφυγής σε δικαστικές διαδικασίες κι επομένως να αποφορτίσει τα Διοικητικά και Πολιτικά Δικαστήρια, ικανοποιώντας τις ανάγκες των πολιτών, βελτιώνοντας τις σχέσεις μεταξύ αυτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών,
9. Κρίνει ότι ένας αριθμός κρατών πρέπει να ιδρύσει έναν θεσμό με αποστολή την διασφάλιση της δικαιοσύνης, τον σεβασμό στο κράτος δικαίου και την ορθή διοίκηση και να είναι επίσης σε θέση να επικοινωνεί με το κοινό,
10. Σημειώνει ότι σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, ένας αριθμός τοπικών και περιφερειακών αρχών, οι οποίες βρίσκονται πλησιέστερα στις ανάγκες των πολιτών, έχουν ήδη ιδρύσει τέτοιους θεσμούς, επιτρέποντας στους πολίτες να συμβάλλουν στην βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των δημόσιων αρχών. Υπενθυμίζει ότι πρώτη η Σουηδία, το 1809, εισήγαγε την λειτουργία της προστασίας των πολιτών και, στην συνέχεια, η Φινλανδία, το 1919,
11. Κρίνει ότι το έργο των τοπικών και περιφερειακών Συνηγόρων, οι οποίοι μπορούν να εξετάζουν και να εποπτεύουν την ορθή λειτουργία των δραστηριοτήτων των δημόσιων αρχών μπορεί να βοηθήσει:

- στη μείωση του χάσματος μεταξύ των αρχών και των Ευρωπαίων πολιτών,
- στην επαύξηση της αποτελεσματικότητας και ανοικτότητας των διοικητικών υπηρεσιών με την βελτίωση της δημόσιας πρόσβασης στις διοικητικές διαδικασίες,
- στην οργάνωση ειλικρινούς διαλόγου μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων αρχών με την συνένωση των προσπαθειών τους με αυτές των Γραφείων Γνώμης Πολιτών που ήδη λειτουργούν σε αρκετές αρχές,

12. Σημειώνει ότι, αναλύοντας τις εμπειρίες των Συνηγόρων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο σε όλη την Ευρώπη, οι συμμετέχοντες στο Συνέδριο της Μεσσίνας εξέφρασαν την επιθυμία να εισαχθεί αυτός ο θεσμός σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες, επ' ωφελεία των πολιτών που δεν έχουν ακόμη πρόσβαση σε μια τέτοια μορφή προστασίας,

Διακηρύσσει

13. ότι ο θεσμός των τοπικών και περιφερειακών Συνηγόρων συμβάλλει στην εφαρμογή των αρχών του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης,

14. ότι η πρακτική της “θεσμικής διαμεσολάβησης” θα πρέπει να ενισχυθεί όπου ήδη υπάρχει και να εισαχθεί επίσημα σε Δήμους και περιφέρειες που δεν έχουν ακόμη αυτόν τον μηχανισμό προστασίας των πολιτών

Θεσπίζει

15. τις **Αρχές** που διέπουν την ίδρυση των τοπικών και περιφερειακών Γραφείων Συνηγόρων, όπως παρατίθενται στο Παράρτημα του Ψηφίσματος.

Συνιστά:

I. στις τοπικές και περιφερειακές αρχές που δεν έχουν αυτόν τον θεσμό:

16. να ιδρύσουν δημοτικά και περιφερειακά Γραφεία Συνηγόρου με τα κατάλληλα νομικά μέσα, εξουσίες, υποδομές και προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη τις **Αρχές** που διέπουν τον θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο,

17. να εξετάσουν, όπου είναι απαραίτητο, την συνένωση πόρων μικρότερων Δήμων, ώστε να ιδρυθούν κοινά Γραφεία Συνηγόρου.

II. στις τοπικές και περιφερειακές αρχές που έχουν ήδη τον θεσμό:

18. να λάβουν υπόψη τις προαναφερθείσες Αρχές προκειμένου να επικαιροποιήσουν τον θεσμό όπου είναι αναγκαίο,

19. να ιδρύσουν ένα εθνικό δίκτυο τοπικών και περιφερειακών Συνηγόρων για την συγκέντρωση εμπειριών και να εξεταστεί η δυνατότητα της συνεργασίας και εναρμόνισης για την επίλυση των προβλημάτων των πολιτών με τις δημόσιες αρχές,

20. Να βελτιώσουν την ποιότητα και την ροή των πληροφοριών για τις δυνατότητες που παρέχονται στους πολίτες από αυτόν τον θεσμό.

Ζητά από τα κατάλληλα όργανα

21. να σχεδιάσουν συνέδρια, σεμινάρια και άλλες διοργανώσεις, ιδίως στις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, προκειμένου να προωθήσουν την ενημέρωση και να ενθαρρύνουν την ίδρυση τέτοιων μηχανισμών προστασίας των πολιτών,

22. να ιδρύσουν μια επίλεκτη ομάδα τοπικών και περιφερειακών Συνηγόρων εντός του Κογκρέσου, με συμβουλευτικό ρόλο στις εργασίες του Κογκρέσου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

Εισαγωγή

1. Η ποικιλότητα των νομικών συστημάτων των Ευρωπαϊκών χωρών, οι διαφορετικοί τρόποι αποκέντρωσης σε αυτές τις χώρες και η ποικιλία των διαδικασιών για τον διορισμό Συνηγόρων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο επιβάλλει να προτείνουμε ένα γενικό πρότυπο, το οποίο θα μπορεί να εφαρμοστεί από τα διάφορα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, με έναν τρόπο που θα λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε συστήματος.

Νομικό πλαίσιο

2. Ενόψει της ποικιλότητας των νομικών συστημάτων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, θα ήταν εσφαλμένο να συνταχθούν αυστηρές αρχές όσον αφορά τον τύπο των νομικών κανόνων που θα εισάγουν τον θεσμό των Συνηγόρων (συνταγματικοί νόμοι, ειδικοί νόμοι, αυτοδιοικητικοί νόμοι για τις περιφέρειες ή τους δήμους, διατάγματα, κανονισμοί, κλπ). Κάθε αρμόδιο όργανο μπορεί, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, να θεσπίσει νομικά μέτρα κατάλληλα ενόψει των συγκεκριμένων σκοπών του.

Ο θεσμός του Συνηγόρου

3. Ο θεσμός του Συνηγόρου (σε Ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό, επαρχιακό, δημοτικό επίπεδο, κ.τ.λ.) βοηθά τόσο στην ενίσχυση του συστήματος προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων, όσο και στην βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των δημόσιων αρχών και των πολιτών.

4. Χωρίς να παρεμβαίνει στις δραστηριότητες των δικαιοδοτικών οργάνων (διεθνή δικαστήρια, επιτροπές, εποπτικά όργανα και εθνικά δικαστήρια), ο Συνήγορος προστατεύει τα δικαιώματα, τα συμφέροντα και τις ειδικές καταστάσεις των ατόμων σε σχέση με τις πράξεις και συμπεριφορές των δημόσιων αρχών.

5. Ανάλογα με τον βαθμό της διοικητικής αποκέντρωσης του κράτους και τις αυτοτελείς αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στις τοπικές αρχές σε διάφορα επίπεδα (κρατίδια, *Länder*, καντόνια, περιφέρειες, αυτόνομες κοινότητες, διαμερίσματα, επαρχίες, δήμοι κλπ), ο θεσμός των τοπικών και περιφερειακών Συνηγόρων αποσκοπεί στην προστασία των πολιτών στο εγγύτερο δυνατό επίπεδο.

6. Η εποπτεία των δημόσιων αρχών, οι δράσεις των οποίων έχουν άμεση επίπτωση στους πολίτες και τους χρήστες των υπηρεσιών, θα μπορούσε να είναι πολύ πιο βαθιά και αποτελεσματική σε τοπικό επίπεδο παρά σε πιο οριζόντια κλίμακα (περιφερειακή ή εθνική), καθώς την τελευταία περίπτωση απασχολεί κυρίως ο σχεδιασμός, η παραγωγή πολιτικής και ο συντονισμός.

7. Η εγγύτητα των Συνηγόρων με τους πολίτες έχει προφανή οφέλη για τους πολίτες. Για να επιτευχθεί αυτό, η λύση του διορισμού Συνηγόρων σε κάθε τοπική ή περιφερειακή αρχή με διοικητική ή/και νομοθετική αυτονομία είναι μακράν προτιμότερη από την λύση της επέκτασης των αρμοδιοτήτων του εθνικού Συνηγόρου του Πολίτη σε επίπεδο ελέγχου των πράξεων και συμπεριφορών των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

8. Σε χώρες που ο βαθμός της διοικητικής αποκέντρωσης επιτρέπει τον διορισμό ενός Συνηγόρου σε κάθε Δήμο, προκειμένου να αποφευχθεί η υπερβολική διάσπαση της τοπικής αρμοδιότητας, είναι επιθυμητό να συγκροτηθούν ενώσεις δήμων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι η σφαίρα αρμοδιότητας κάθε Συνηγόρου να μην είναι υπερβολικά στενή, όσον αφορά την γεωγραφική περιοχή και τον αριθμό των πολιτών που καλύπτει.

Η επιλογή του Συνηγόρου

9. Τα βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά ενός Συνηγόρου, όσον αφορά τις λειτουργίες του, είναι η ανεξαρτησία, η αμεροληψία και η επάρκεια. Γι' αυτό, το επιλεγόμενο πρόσωπο δεν πρέπει να δέχεται επιρροές από (ή να υπόκειται σε πιέσεις από) τα όργανα των τοπικών και περιφερειακών αρχών, το ανώτερο προσωπικό τους, τα πολιτικά κόμματα κλπ.

10. Συνιστάται:

i. να αποφεύγεται ο διορισμός πολιτικών (δηλ. όσων έχουν εκλεγεί σε ένα συμβούλιο ή είναι μέλη ενός πολιτικού κόμματος). Η ανεξαρτησία και η αμεροληψία πρέπει να είναι ορατή από τους πολίτες και ως προς αυτό, η εικόνα είναι επίσης σημαντική.

ii. να εξετάζονται στενά οι υποψήφιοι, προκειμένου να αποκλεισθούν αυτοί που μπορεί να έχουν (ή να εμφανίζεται ότι έχουν) διασυνδέσεις με την τοπική αρχή (συμφέροντα συνδεδεμένα με το επαγγελμα ή τις αρμοδιότητές τους, πολιτικά ή οικονομικά συμφέροντα, κλπ.)

iii. να διασφαλίζεται ότι η εκπαίδευση και οι ιδιότητες των υποψηφίων είναι σχετικές με τις αρμοδιότητες ενός Συνηγόρου, ο οποίος θα πρέπει να έχει επαρκή γνώση της λειτουργίας και των κανόνων της Διοίκησης.

11. Είναι επίσης επιθυμητό να έχει διευκρινιστεί ο χρόνος της θητείας, ο τρόπος επανεκλογής και η αρμοδιότητα και δράση που είναι ασυμβίβαστη με τα καθήκοντα του Συνηγόρου. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην ανάγκη για ισορροπία ανάμεσα στις αρμοδιότητες και τα ασυμβίβαστα, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι θα υποβάλλουν αίτηση κατάλληλοι υποψήφιοι.

12. Πρέπει να προβλέπεται αντιμισθία, ανάλογα με το σύστημα υπηρεσίας (πλήρους, μερικής απασχόλησης κλπ) και αντίστοιχη με την αντιμισθία που καταβάλλεται σε υψηλόβαθμους λειτουργούς της διοίκησης. Όταν οι Συνήγοροι δεν λαμβάνουν αντιμισθία, δεν υπάρχουν επαρκείς εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας.

13. Ο διορισμός του Συνηγόρου, αφού έχουν ολοκληρωθεί οι αρχικές διαδικασίες (προκήρυξη, εξέταση υποψηφίων, απόψεις κλπ.), πρέπει να ανατίθεται στο αιρετό συμβούλιο της τοπικής αρχής.

14. Η πρακτική εμπειρία των Ευρωπαϊκών χωρών δείχνει ότι οι Συνήγοροι πρέπει να διορίζονται ως άτομα. Ωστόσο, δεν υπάρχουν σοβαρές ενστάσεις για την επιλογή ενός συλλογικού οργάνου.

15. Ο διορισμός Συνηγόρων με ειδικό πεδίο αρμοδιότητας (υγεία, τηλεπικοινωνίες κλπ) ή για μια ειδική ομάδα προσώπων που χρειάζεται προστασία (άτομα με αναπηρία, μετανάστες, μειονότητες κλπ) δεν πρέπει να γίνεται με διαφορετικό τρόπο απ' ό,τι για τον Συνήγορο με γενική αρμοδιότητα. Δεν υπάρχει κάποια ένσταση για τον διορισμό τέτοιων ειδικών Συνηγόρων, επιπλέον των άλλων Συνηγόρων. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να αποφευχθεί ο πληθωρισμός που θα μπορούσε να παρεμποδίζει την λειτουργία ενός γενικού συστήματος για την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Το γραφείο και οι υπηρεσίες του Συνηγόρου

16. Η ανάγκη για λύσεις που είναι κατάλληλες για κάθε ειδική περίπτωση, σύμφωνα με διαφορετικούς παράγοντες κάθε οργανισμού, όπως το μέγεθος της τοπικής ή περιφερειακής αρχής, ο προϋπολογισμός κλπ, καθιστούν αδύνατη την διατύπωση κατευθυντήριων γραμμών. Πάντως, είναι χρήσιμο να οριοθετηθούν οι ουδιώδεις σκοποί:

i. ο Συνήγορος πρέπει να διαθέτει προσωπικό αντίστοιχο σε αριθμό και σε ιδιότητες, ανάλογα με την έκταση της εδαφικής του αρμοδιότητας και τον αριθμό των ατόμων που μπορεί να ζητήσουν τις υπηρεσίες του,

ii. το προσωπικό μπορεί να διατεθεί στην υπηρεσία του Συνηγόρου από τις τοπικές αρχές ή να επιλεγεί άμεσα από τον Συνήγορο. Η τελευταία λύση είναι προτιμητέα, ενόψει της ανάγκης για ανεξαρτησία, η οποία αφορά επίσης τους υπαλλήλους του Συνηγόρου,

iii. ο Συνήγορος πρέπει να έχει τις εγκαταστάσεις, τις τεχνικές υπηρεσίες και άλλες υπηρεσίες που είναι αναγκαίες για να ασκήσει αποτελεσματικά τα καθήκοντά του.

Εξουσίες και λειτουργίες του Συνηγόρου

17. Οι διαφορές στα νομικά συστήματα, τις διοικητικές οργανώσεις και τον βαθμό αυτονομίας που απολαμβάνουν οι τοπικές αρχές διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στον καθορισμό των εξουσιών του Συνηγόρου. Δεν είναι επιθυμητό να προτείνουμε ένα ενιαίο πρότυπο για αυτές τις εξουσίες, καθώς σε κάθε κράτος αυτά τα θέματα οργανώνονται με ιδιαίτερο τρόπο. Πάντως, είναι χρήσιμο να υποδείξουμε τους στόχους που πρέπει να τίθενται κατά την προσεκτική άσκηση του καθορισμού των εξουσιών του Συνηγόρου:

i. καθώς υπάρχει μια άμεση σχέση ανάμεσα στην αυτονομία των τοπικών αρχών και στον Συνήγορο, συνεπάγεται ότι το πεδίο αρμοδιότητας του Συνηγόρου θα πρέπει να αφορά όλες τις πράξεις και συμπεριφορές των τοπικών διοικητικών αρχών,

ii. οι εξουσίες των εθνικών Συνηγόρων και των τοπικών/περιφερειακών Συνηγόρων θα πρέπει να κατανέμονται κατά τρόπον ώστε όλες οι δραστηριότητες και συμπεριφορές των δημόσιων αρχών να καλύπτονται και να μην υπάρχουν κενά στα οποία τα άτομα θα ήταν άνευ προστασίας,

iii. κάθε περιορισμός όσον αφορά τις πράξεις και την συμπεριφορά που σχετίζεται για παράδειγμα με ιδιαίτερους τομείς (εθνική άμυνα, δημόσια ασφάλεια, επιβολή του νόμου, κλπ) θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στο απολύτως αναγκαίο,

iv. όσον αφορά τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Συνηγόρων και της Δικαιοσύνης φαίνεται ότι υπάρχουν ακόμη ορισμένες γκρίζες περιοχές, καθώς και περιοχές αλληλοεπικάλυψης. Ωστόσο, ενόψει των συμφερόντων της προστασίας των ατόμων, δεν θα πρέπει να αποκλείεται η επιλογή ανάμεσα στις δύο διαδικασίες ή η εναλλακτική χρήση τους.

18. Κατά τον καθορισμό των εξουσιών και καθηκόντων του Συνηγόρου, θα πρέπει να προβλέπεται:

i. μια συμβουλευτική λειτουργία, για να βοηθά τα άτομα να λύνουν τα προβλήματά τους με τις δημόσιες αρχές,

ii. η ουσιώδης λειτουργία της εποπτείας και μεσολάβησης,

iii. η λειτουργία της δημοσιότητας, η οποία είναι αναγκαία για να βοηθηθεί η επίλυση υποθέσεων κακοδιοίκησης στην πηγή τους και για να γίνουν οι δημόσιες αρχές πιο αποτελεσματικές, τηρώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Πρόσβαση στον Συνήγορο

19. Η πρόσβαση στον Συνήγορο πρέπει να είναι ανοικτή για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που θεωρεί ότι έχει υποστεί κάθε είδους βλάβη λόγω μιας πράξης ή συμπεριφοράς της τοπικής διοικητικής αρχής. Κάθε διάκριση που βασίζεται στην εθνικότητα (για παράδειγμα, όταν η πρόσβαση περιορίζεται μόνο σε πολίτες), την φυλή, το φύλο κλπ., είναι αντίθετη στις γενικές αρχές που διέπουν την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

20. Προκειμένου να κατασει η πρόσβαση στον Συνήγορο πιο εύκολη στην πράξη, το γραφείο θα πρέπει να είναι ανοικτό κάθε μέρα και θα πρέπει να υπάρξει επίσης πρόβλεψη για επικοινωνία με τηλέφωνο και/ή με ηλεκτρονικά μέσα. Συνιστάται ιδίως η χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής για την επικοινωνία μεταξύ Συνηγόρου και πολιτών.

21. Οι υπηρεσίες του Συνηγούρου πρέπει να παρέχονται δωρεάν και η διαδικασία πρέπει να είναι ευέλικτη και χωρίς πολλές τυπικότητες, έτσι ώστε καθυστερήσεις, δυσκολίες και έξοδα για τα άτομα να αποφεύγονται.

22. Οι αιτούντες πρέπει να ενημερώνονται για τις πρωτοβουλίες που λαμβάνει ο Συνήγορος και, εάν είναι εφικτό, για τις ακόλουθες εξελίξεις και το τελικό αποτέλεσμα. Όταν η αναληφθείσα δράση αποσκοπεί σε έναν συμβιβασμό, πρέπει να αναζητάται η προηγούμενη συγκατάθεση του αιτούντος.

23. Ο Συνήγορος πρέπει να έχει την εξουσία αυτεπάγγελτης δράσης, τουλάχιστον όταν είναι ενήμερος για πράξεις, συμπεριφορές και/ή καταστάσεις που μπορεί να αποτελούν αιτία βλάβης των ατόμων γενικά ή μιας κατηγορίας μιας ομάδας ατόμων.

Τα μέσα δράσης του Συνηγούρου

24. Ο Συνήγορος πρέπει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε έγγραφα, αρχεία και φακέλους της ελεγχόμενης διοικητικής αρχής, προκειμένου να ασκήσει τα καθήκοντά του. Εκτός από ακραίες υποθέσεις στις οποίες ισχύει η αρχή του κρατικού απορρήτου για λόγους σχετικούς με την άμυνα, την εθνική ασφάλεια κλπ, δεν είναι αποδεκτή καμία άρνηση.

25. Η ελευθερία της πρόσβασης πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την δυνατότητα διεξαγωγής ερευνών και την επίσκεψη και/ή αυτοψία του σχετικού χώρου με την βοήθεια ειδικών όταν επιβάλλεται από τις περιστάσεις.

26. Ο υπεύθυνος υπάλληλος για την επίμαχη πράξη ή συμπεριφορά πρέπει να είναι διαθέσιμος να απαντά στις ερωτήσεις του Συνηγούρου και να τον βοηθά να ασκήσει την αποστολή του.

27. Η επίμαχη διοικητική αρχή πρέπει να εξετάζει τις συστάσεις, προτάσεις και άλλες πρωτοβουλίες του Συνηγούρου και σε κάθε περίπτωση να εκθέτει τους λόγους για τους οποίους κατά τη γνώμη της την αποτρέπουν από το να τις ακολουθήσει. Η απόκριση της αρχής θα πρέπει να λαμβάνεται εντός προκαθορισμένου χρόνου.

28. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ελευθερία της πρόσβασης, θα πρέπει να προβλέπονται και να επιβάλλονται σχετικές κυρώσεις για κάθε άρνηση, εμπόδιο, παρεμπόδιση ή άλλο τύπο δυστοκίας από την πλευρά ενός δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού.

29. Τα αποτελέσματα της δράσης του Συνηγούρου θα πρέπει να καταγράφονται σε ειδικές, περιοδικές ή ετήσιες εκθέσεις ή σε άλλα έγγραφα και να δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο.

30. Προκειμένου η δημοσιότητα να είναι επιτυχής, ο Συνήγορος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσεγγίσει το όργανο της τοπικής αρχής που είναι υπεύθυνο για την θέσπιση των σχετικών διατάξεων όσον αφορά την διοικητική δράση, τον οργανισμό των υπηρεσιών, τους κανονισμούς, τις διαδικασίες κλπ, προκειμένου να προτείνει κάθε τρόπο (τροποποίηση, αναθεώρηση των ισχυόντων μέτρων, πρόταση νέων διατάξεων κλπ), με τον οποίο μπορεί να διευκολυνθεί η αποτελεσματική τήρηση των ατομικών δικαιωμάτων από την Αρχή.

31. Προκειμένου η παρέμβαση του Συνηγούρου να είναι πιο επιτυχής, οι κυβερνήσεις και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να εξετάσουν την ανάθεση των ακόλουθων αρμοδιοτήτων σε αυτόν:

i. την αρμοδιότητα να κινεί πειθαρχική δίωξη άμεσα εναντίον ενός δημοσίου υπαλλήλου ή κρατικού λειτουργού που έχει παρεμποδίσει σοβαρά την ενάσκηση των λειτουργιών του Συνηγούρου ή του δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού που αποκαλύφθηκε και αποδείχθηκε από την δράση του άμεσα ευθυνόμενος για την βλάβη που υπέστη ο αιτών.

ii. την αρμοδιότητα να αναφέρει σε ανώτερη αρχή την άρνηση των αρχών να ακολουθήσουν τις συστάσεις και προτάσεις του Συνηγόρου, όταν οι επικαλούμενοι λόγοι για την μη ακολούθησή τους δεν είναι επαρκείς.

5. Σύσταση 1615 (2003)⁵ της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης: ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη

1. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση επιβεβαιώνει την σημασία του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη στα εθνικά συστήματα προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προώθησης του κράτους δικαίου καθώς και τον ρόλο του στην διασφάλιση της ορθής συμπεριφοράς της δημόσιας διοίκησης. Οι Συνήγοροι του Πολίτη έχουν να παίξουν έναν πολύτιμο ρόλο σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης και αναφέρουν τις δράσεις τους στα πολιτικά όργανα ενώπιον των οποίων λογοδοτούν.
2. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση υπογραμμίζει την υφιστάμενη εργασία του Συμβουλίου της Ευρώπης, ιδίως την Σύσταση 757 (1975) και τις Συστάσεις αρ. (85)13, (80) 2, (2000) 10 και το Ψήφισμα (77) 31. Υποστηρίζει πλήρως την σημασία της συνεργασίας και υποστήριξης του ρόλου που διαδραματίζει ο Επίτροπος των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και εκφράζει την επιθυμία να συμμετέχει στα τακτικά βήματα σε αυτές τις εργασίες. Υπογραμμίζει επίσης την δουλειά της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών και του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή.
3. Η Κοινοβουλευτική σημειώνει ότι η εξέλιξη των μεθόδων στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει εμπνεύσει τον ρόλο του Συνηγόρου του Πολίτη με την έννοια ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνονται στα πρότυπα που πρέπει να τηρούνται από μια χρηστή διοίκηση, καθώς οι διοικητικές πράξεις που δεν σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν μπορούν να είναι νόμιμες. Οι εθνικές συνταγματικές και νομοθετικές προϋποθέσεις κάθε χώρας, περαιτέρω, μπορεί να επιβάλουν στους Συνηγόρους του Πολίτη αποστολές με διάφορες πρόσθετες ευθύνες όσον αφορά την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρ' όλα αυτά, η Συνέλευση πιστεύει ότι ο ρόλος του διαμεσολαβητή μεταξύ των ατόμων και της διοίκησης βρίσκεται στην καρδιά των λειτουργιών του Συνηγόρου του Πολίτη.
4. Μια περαιτέρω αποστολή για τους Συνηγόρους του Πολίτη αφορά τους υπαλλήλους της ίδιας της διοίκησης. Όταν οι υπάλληλοι είναι εν γνώση των περιστάσεων ενός σφάλματος και καταφεύγουν σε εσωτερικές διαδικασίες που μπορεί να αποβούν αναποτελεσματικές ή χωρίς λογική, χρειάζεται ένας εξαιρετικός μηχανισμός για την αποστολή αυτών των πληροφοριών απ' ευθείας στον Συνήγορο του Πολίτη.
5. Η ουδετερότητα του Συνηγόρου του Πολίτη και το γεγονός ότι απολαμβάνει της ευρείας εμπιστοσύνης τόσο των προσφευγόντων όσο και των ατόμων που υπόκεινται στις έρευνές του είναι ζωτική για την καλή λειτουργία του θεσμού. Η Συνέλευση θεωρεί ότι αυτές οι ιδιότητες διαφυλάσσονται καλύτερα με τον περιορισμό των εκτελεστικών λειτουργιών περισσότερο στην ηθική πίεση που ασκείται με την δημόσια κριτική που προκαλεί η αναφορά της κακοδιοίκησης στο κοινοβούλιο και, στην συνακόλουθη πολιτική καταδίκη. Η Συνέλευση κρίνει ότι η πρόσβαση του Συνηγόρου στα διοικητικά και συνταγματικά δικαστήρια θα πρέπει να περιορίζεται σε προσφυγές που αφορούν ερμηνευτικές δικαστικές αποφάσεις ή νομικά ερωτήματα που αφορούν την αποστολή ή ιδιαίτερες έρευνες, καθώς και η εκπροσώπηση ενός μεμονωμένου προσφευγόντος που δεν έχει ευθεία πρόσβαση σε αυτά τα δικαστήρια. Πάντως, είναι επιθυμητό τα άτομα να προσφεύγουν ευθέως σε τέτοια δικαστήρια.

---

5 Έγγραφο που θεσπίστηκε από την μόνιμη επιτροπή, ενεργούσα εις το όνομα της Συνέλευσης, στις 8 Σεπτεμβρίου 2003 (βλ. Doc. 9878, αναφορά της Επιτροπής Νομικών Υποθέσεων και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, εισηγήτρια: κυρία Mrs Nabholz-Haidegger).

6. Η Συνέλευση πιστεύει ότι οι Συνήγοροι πρέπει να έχουν κυρίως περιορισμένες εξουσίες επί των δικαστηρίων. Όταν οι περιστάσεις επιβάλλουν την ενάσκηση μιας τέτοιας αρμοδιότητας, θα πρέπει να περιορίζεται στην διαδικαστική επάρκεια και την διοικητική καταλληλότητα του δικαστικού συστήματος. Συνακόλουθα, η δυνατότητα εκπροσώπησης ατόμων (εκτός εάν δεν υπάρχει ατομικό δικαίωμα πρόσβασης σε ένα συγκεκριμένο δικαστήριο), κίνησης διαδικασιών ή παρέμβασης σε αυτές ή ανάσυρσης υποθέσεων, θα πρέπει να αποκλείεται.

7. Η Συνέλευση συμπεραίνει ότι χρειάζεται συγκεκριμένα ουσιώδη χαρακτηριστικά που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική λειτουργία κάθε θεσμού Συνηγόρου, ήτοι:

i. ίδρυση σε συνταγματικό επίπεδο με ένα κείμενο που εγγυάται την ουσία των χαρακτηριστικών που περιγράφονται σε αυτή την παράγραφο, με ανάπτυξη και διασφάλιση αυτών των χαρακτηριστικών με σχετικές νομοθετικές πράξεις και κανονισμό λειτουργίας του γραφείου

ii. εξασφαλισμένη ανεξαρτησία από το αντικείμενο των διερευνήσεων, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της παραλαβής των καταγγελιών, των αποφάσεων για το παραδεκτό ή μη των καταγγελιών ή της κίνησης αυτεπάγγελτως ερευνών, αποφάσεων για το πότε και πώς να διεξαχθούν έρευνες, των κρίσεων ως προς τα αποδεικτικά μέσα, της εξαγωγής συμπερασμάτων, της προετοιμασία και παρουσίασης συστάσεων και εκθέσεων και δημοσιότητα.

iii. Αποκλειστικές και διαφανείς διαδικασίες για τον διορισμό και την απόλυση από το κοινοβούλιο με αυξημένη πλειοψηφία, επαρκή για να επιβεβαιώσει την υποστήριξη από μέλη πέραν της κυβέρνησης, σύμφωνα με αυστηρά κριτήρια που επιβεβαιώνουν ότι ο Συνήγορος είναι κατάλληλος πέρα από κάθε αμφιβολία και ότι είναι άτομο εμπειρίας και υψηλής ηθικής στάθμης και πολιτικής ανεξαρτησίας, για ανανέωση θητειών τουλάχιστον όμοιας διάρκειας με την θητεία του κοινοβουλίου.

iv. Απαγόρευση της συμμετοχής του Συνηγόρου σε κάθε άλλη έμμισθη δράση και από κάθε προσωπική εμπλοκή με πολιτικές δράσεις.

v. Ασυλία από κάθε πειθαρχική, διοικητική ή ποινική διαδικασία ή από κυρώσεις που επάγονται απόλυση από δημόσιες ευθύνες, πέραν από την δυνατότητα απαλλαγής από τα καθήκοντα από το κοινοβούλιο για ανικανότητα ή σοβαρή αντιδεοντολογική συμπεριφορά.

vi. ο διορισμός ενός Αναπληρωτή καθ' υπόδειξη του Συνηγόρου και με την κοινοβουλευτική έγκριση, ικανού να ενεργεί με πλήρεις αρμοδιότητες Συνηγόρου, όταν είναι αναγκαίο.

vii. Διασφάλιση επαρκών πόρων για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων του θεσμού, ανεξάρτητη εγκατάσταση από κάθε δυνατή παρέμβαση από το αντικείμενο των ερευνών και πλήρης αυτονομία σε ζητήματα προϋπολογισμού και προσωπικού.

viii. Διασφάλιση κατάλληλης και ανεμπόδισης πρόσβασης σε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την διεξαγωγή ερευνών

- ix. εσωτερικές διαδικασίες που εγγυώνται τα υψηλότερα διοικητικά πρότυπα για την εργασία του θεσμού, ιδίως όσον αφορά την δικαιοσύνη, την αποτελεσματικότητα, την διαφάνεια και αβρότητα
  - x. δημόσια πρόσβαση (με την έννοια της διαθεσιμότητας αλλά και της δυνατότητας αντίληψης) σε πληροφορίες για την ύπαρξη, την ταυτότητα, τον σκοπό των διαδικασιών και των αρμοδιοτήτων του Συνηγόρου, με ευρεία και αποτελεσματική δημοσιοποίηση των πληροφοριών που αφορούν τις δράσεις του θεσμού, τα πορίσματα, τις γνωμοδοτήσεις, τις προτάσεις, τις συστάσεις και τις εκθέσεις
  - xi. διαδικασίες καταγγελίας που είναι εύκολες και με ευρεία πρόσβαση, απλές και δωρεάν και με πλήρη εγγύηση της εμπιστευτικότητάς τους σε όλες τις περιστάσεις.
  - xii. εγγυημένη εμπιστευτικότητα και, κατά την δημοσιοποίηση, ανωνυμοποίηση των ερευνών,
  - xiii. εξουσία για γνωμοδοτήσεις επί προτεινόμενων νομοθετικών ή κανονιστικών μεταρρυθμίσεων και δυνατότητα υποβολής τέτοιων προτάσεων με τον ενδεικνυόμενο τρόπο με σκοπό την βελτίωση των προτύπων της διοίκησης και, όταν προβλέπεται από την γενική αρμοδιότητα, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
  - xiv. Η διοίκηση πρέπει να ανταποκρίνεται σε εύλογο χρόνο με πλήρεις απαντήσεις που περιγράφουν την υλοποίηση των πορισμάτων, απόψεων, προτάσεων και συστάσεων ή με αιτιολόγηση της μη υλοποίησης
  - xv. παρουσίαση από τον Συνήγορο μιας ετήσιας έκθεσης προς το κοινοβούλιο, όπως και ειδικών εκθέσεων σε θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος ή σε περιπτώσεις που η διοίκηση δεν έχει υλοποιήσει τις συστάσεις.
8. Η Συνέλευση σημειώνει θετικά την Σύσταση Αρ. R (2000) 10 της Επιτροπής Υπουργών ως προς τους Κώδικες Συμπεριφοράς των δημοσίων υπαλλήλων. Η Συνέλευση παρατηρεί ωστόσο ότι αυτό το κείμενο δεν είναι ανάλογο με τον Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και δεν έχει διατάξεις όπως ο τελευταίος, αλλά κρίνει ότι πολλές από αυτές έχουν οριστεί σε άλλα έγγραφα της Επιτροπής Υπουργών, ιδίως στο παράρτημα της Σύστασης Αρ. R (80)2 και στο Ψήφισμα (77) 31. Η Συνέλευση κρίνει ότι αυτά τα κείμενα θα μπορούσαν να ενσωματωθούν σε ένα ενιαίο κείμενο που παρέχει οδηγίες, κατευθύνσεις και πληροφορίες τόσο στους δημόσιους υπαλλήλους και το κοινό κατά τις κοινές σχέσεις τους.
9. Η Συνέλευση σημειώνει ότι ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής αναφέρεται στο Άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί ενός δικαιώματος στην χρηστή διοίκηση. Η Συνέλευση πιστεύει ότι η ενσωμάτωση ενός τέτοιου δικαιώματος στην εθνική νομοθεσία θα είχε μεγάλη αξία, για λόγους αντίστοιχους με αυτούς της θέσπισης ενός κώδικα ορθής διοικητικής συμπεριφοράς: στην πράξη ένας τέτοιος κώδικας θα μπορούσε να εξελιχθεί στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής σε λεπτομερή πρότυπα που περιλαμβάνει ένα θεμελιώδες δικαίωμα.
10. Συνεπώς, η Συνέλευση συνιστά στις Κυβερνήσεις των κρατών μελών του Συμβουλίου τη Ευρώπης

- i. να δημιουργήσουν σε εθνικό επίπεδο (και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, αντίστοιχα) εάν δεν υπάρχει ακόμη, έναν θεσμό που θα έχει έναν τίτλο όμοιο με αυτόν του “κοινοβουλευτικού (/περιφερειακού/τοπικού) Συνηγόρου του Πολίτη”, κατά προτίμηση με συνταγματική διάταξη,
  - ii. να διασφαλίσουν ότι ο θεσμός παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά που περιέχονται στην ανωτ. παρ. 7 και ότι αυτά τα χαρακτηριστικά προστατεύονται επαρκώς και έχουν αναπτυχθεί καταλλήλως κατά την αντίστοιχη νομοθεσία και καταστατικό πλαίσιο,
  - iii. να αναθέσουν σε αυτόν τον θεσμό μια εντολή που περιλαμβάνει σαφώς τα ανθρώπινα δικαιώματα ως θεμελιώδες στοιχείο της έννοιας της χρηστής διοίκησης και να προσδώσουν έναν ευρύτερο ρόλο στην προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων όταν το απαιτούν οι εθνικές περιστάσεις, σε περίπτωση που απουσιάζει ειδικός εναλλακτικός μηχανισμός,
  - iv. να εξαιρέσουν από την αποστολή αυτού του θεσμού την εξουσία δικαστικής διαμάχης εναντίον είτε της διοίκησης είτε ατομικά εναντίον υπαλλήλων, τόσο στα ποινικά όσο και τα διοικητικά δικαστήρια, αλλά να εξετάσουν κατά πόσον ο Συνηγός θα μπορεί να προσφεύγει στο συνταγματικό δικαστήριο για ερμηνευτικές αποφάσεις,
  - v. να συνεργάζονται με τον Επίτροπο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων στο έργο του συντονισμού των δραστηριοτήτων των Συνηγών του Πολίτη,
  - vi. ύστερα από την υποβολή ενός σχεδίου της Επιτροπής Υπουργών, να θεσπίσουν μια συνταγματική διάταξη με το ατομικό δικαίωμα στην χρηστή διοίκηση,
  - vii. ύστερα από την υποβολή ενός σχεδίου της Επιτροπής Υπουργών, να θεσπίσουν και να θέσουν σε πλήρη εφαρμογή έναν κώδικα χρηστής διοίκησης με επαρκή δημοσιότητα για την ενημέρωση του κοινού ως προς τα δικαιώματα και τις νόμιμες προσδοκίες του.
11. Η Συνέλευση περαιτέρω συνιστά στην Επιτροπή Υπουργών:
- i. να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν την Σύσταση αρ. R (85) 13, προβλέποντας ταυτόχρονα τις πιο αναλυτικές διατάξεις της παρούσας σύστασης,
  - ii. να συντάξει ένα πρότυπο κειμένου για ένα θεμελιώδες ατομικό δικαίωμα χρηστής διοίκησης
  - iii. Να συντάξει έναν απλό, κατανοητό, εναρμονισμένο πρότυπο κώδικα χρηστής διοίκησης με αφετηρία ιδίως την Σύσταση Αρ. R (80)2 της Επιτροπής Υπουργών και το Ψήφισμα (77) 31 και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς με την συνεργασία των αρμόδιων οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης – ιδίως του Επιτρόπου των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Δημοκρατία μέσω του Δικαίου, καθώς και της Συνέλευσης και σε διαβούλευση με τον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή, ώστε να εξελιχθεί το θεμελιώδες δικαίωμα στην χρηστή διοίκηση προς την κατεύθυνση της αποτελεσματικής εφαρμογής του στην πράξη,

- iv. να ενθαρρύνει και να παράσχει τεχνική βοήθεια στις κυβερνήσεις των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά την θέσπιση και θέση σε εφαρμογή του ανωτέρω δικαιώματος και κώδικα,
- v. να υποστηρίξει τον Επίτροπο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων κατά την εργασία του στον συντονισμό των δράσεων των Συνηγόρων του Πολίτη των κρατών μελών.

6. Σύσταση 159 (2004)⁶ του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για τους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη: ένας θεσμών στην υπηρεσία των δικαιωμάτων των πολιτών

Το Κογκρέσο, έχοντας υπόψη την πρόταση του Τμήματος Περιφερειών,

1. Υπενθυμίζοντας τα βασικά κείμενα που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή των Υπουργών, ιδίως την Σύσταση Αρ. R(85)13 για τον θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη, το Ψήφισμα Αρ. R(85)8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων του Πολίτη των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, την Σύσταση Αρ. R(97)14 για την ίδρυση ανεξάρτητων εθνικών θεσμών για την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την Σύσταση Αρ. R(97)11 για την συνεργασία μεταξύ των εθνικών θεσμών των κρατών μελών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και μεταξύ αυτών και του Συμβουλίου της Ευρώπης,

2. Λαμβάνοντας υπόψη την Σύσταση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης 1460 (2000) για την ίδρυση ενός Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή για παιδιά και την Σύσταση 1615 (2003) για τον θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη,

3. Έχοντας την εμπειρία από ποικίλες δράσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πλαίσιο της “Στρογγυλής Τράπεζας με τους Ευρωπαίους Συνηγόρους του Πολίτη” που έλαβε χώρα στην Φλωρεντία (7 και 8 Νοεμβρίου 1991), στην Λισαβόνα (16 και 17 Ιουνίου 1994), στην Λεμεσό (8-10 Μάη 1996), στην Μάλτα (7-9 Οκτώβρη 1998), στην Ζυρίχη (21-24 Νοεμβρίου 2001) και στο Όσλο (3-4 Νοεμβρίου 2003),

4. Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του συνεδρίου με τους περιφερειακούς και τοπικούς Συνηγόρους του Πολίτη των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στην Μεσσίνα (13-15 Νοεμβρίου 1997) με θέμα “Καθιστώντας πιο προσβάσιμη την προστασία των δικαιωμάτων στους πολίτες: ο Συνήγορος του πολίτη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο”,

5. Υπενθυμίζοντας την Σύσταση 61 (1999) του Κογκρέσου για τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων του Πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων του πολίτη,

6. Χαιρετίζοντας την πρόοδο που ακολούθησε στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης στην υποστήριξη της εισαγωγής περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη, ιδίως στην Ρωσική Ομοσπονδία,

7. Χαιρετίζοντας την έκφραση ενδιαφέροντος του Επιτρόπου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων στην ενθάρρυνση της εισαγωγής περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη στην Ευρώπη,

8. Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα (επισυναπτόμενα) της Στρογγυλής Τράπεζας για τους Ευρωπαίους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη που οργανώθηκε στην Βαρκελώνη στις 2 και 3 Ιουλίου 2004 από τον Επίτροπο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης και το Κογκρέσο και την συνεργασία του Συνηγόρου του Πολίτη της Καταλονίας,

---

6 Συζητήθηκε και εγκρίθηκε από το Τμήμα των Περιφερειών στις 4 Νοεμβρίου 2004 και ψηφίστηκε από την Μόνιμη Επιτροπή του Κογκρέσου στις 5 Νοεμβρίου 2004 (βλ. Doc. CPR (11) 7, σχέδιο σύστασης που παρουσιάστηκε από τον Y. Midon (Τουρκία, R, EPP/CD) εκπροσωπώντας την κ. D. Ansari (Ηνωμένο Βασίλειο, R, ILDG) και τον H. M. Tschudi (Ελβετία, R, ILDG), Εισηγητές)

9. Λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές για την χρηστή διοίκηση που συντάχθηκαν από την Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών Αρ. R (80) 2 και το Ψήφισμα (77) 31 καθώς και τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατόπιν προτάσεως του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή στις 6 Ιουνίου 2001,

10. Κρίνοντας ότι οι πολίτες, οι οποίοι συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ενάσκηση των δικαιωμάτων τους από δυσκίνητες και αδιαφανείς δημόσιες αρχές ζητούν αποτελεσματική και προσβάσιμη βοήθεια,

11. Σημειώνοντας ότι οι περιφερειακές αρχές λαμβάνουν μια σειρά αρμοδιοτήτων σε τομείς όπως η κοινωνική προστασία, η εκπαίδευση, η στέγαση, η υγεία και το περιβάλλον και ότι αυτές οι υποχρεώσεις ενέχουν νομική και διοικητική πολυπλοκότητα που καθιστά ακόμη πιο δύσκολη για τους πολίτες την προσβασιμότητα και την ενάσκηση των αστικών και κοινωνικών δικαιωμάτων τους,

12. Ανησυχώντας για την στενή σχέση μεταξύ της διοικητικής δυσλειτουργίας των παραβιάσεων των ανθρώπινων δικαιωμάτων, λαμβάνοντας υπόψη την διοικητική και δημοσιονομική βραδύτητα των διαδικασιών νομικού συμβιβασμού που καθιστά την πρόσβαση στην δικαιοσύνη ιδιαίτερα δύσκολη για τους πιο ευάλωτους πολίτες,

13. Υπογραμμίζοντας ότι ο έλεγχος των πολιτών στις δημόσιες αρχές και υπηρεσίες είναι ένας όρος για την διατήρηση της δημοκρατίας και την εγγύηση της κοινωνικής συνοχής,

14. Καταγράφοντας την εμπειρία πολλών κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα οποία εθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί Συνήγοροι του Πολίτη βοηθούν στην ενίσχυση τόσο στον έλεγχο των πολιτών επί των δημόσιων αρχών όσο και στο σύστημα της προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των μειονοτικών και των κοινωνικών δικαιωμάτων,

15. Πιστεύοντας ότι η εγγύτητα των περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη στους πολίτες και τις περιφερειακές αρχές βοηθά αποτελεσματικά στην απόκτηση πρόσβασης στα δικαιώματα και την διευκόλυνση του διαλόγου μεταξύ των αρχών και των πολιτών,

16. Πιστεύοντας ότι η γνώση όχι μόνο των αποτελεσμάτων αλλά και των αιτιών των διοικητικών δυσλειτουργιών επιτρέπει στους περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη να λάβουν μέτρα για την διευκόλυνση των δομών, των διαδικασιών και της συμπεριφοράς των αρχών,

17. Πιστεύοντας ότι η ανάγκη για περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη καθίσταται ολοένα και πιο έντονη στο πλαίσιο της αποκέντρωσης που ενισχύει την αυτονομία των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Όμοια, η τάση ιδιωτικοποίησης των κοινωνικών υπηρεσιών που έχει ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση των χρηστών από τις αρχές που επιβλέπουν αυτές τις υπηρεσίες, προσδίδει μια νέα διάσταση στο ρόλο των Συνηγόρων του Πολίτη,

18. Υπογραμμίζοντας ότι οι περιφερειακοί Συνήγοροι του Πολίτη θα ωφεληθούν από σαφείς οδηγίες που προσδιορίζουν τις σχέσεις τους με τις δημόσιες αρχές και με κάθε εθνικό και/ή τοπικό θεσμό διαμεσολάβησης και ότι οι περιφερειακοί Συνήγοροι του Πολίτη μπορούν να συνυπάρξουν με τους εθνικούς Συνηγόρους του Πολίτη ή να ασκούν τις λειτουργίες ενός

εθνικού Συνηγόρου του Πολίτη στο πλαίσιο της περιφέρειάς τους, εάν δεν υπάρχει σε εθνικό επίπεδο,

19. Κηρύσσει την υποστήριξή του σε κάθε ενέργεια ενίσχυσης της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών και στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και διαφάνειας των δημόσιων αρχών,

20. Σημειώνει με ενδιαφέρον καινοτόμες πρωτοβουλίες που διασφαλίζουν ότι γίνεται χρήση διαμεσολαβητικών θεσμών, ότι υπάρχει πρόσβαση για τους πολίτες και ότι οι νέες διοικητικές και νομικές δομές τυγχάνουν ορθής διαχείρισης, ιδίως στον διασυνοριακό τομέα,

21. Συμφωνεί με την γνώμη που εκφράστηκε από τους συμμετέχοντες στην Στρογγυλή Τράπεζα της Βαρκελώνης πότι, προκειμένου να ικανοποιούνται οι ανάγκες των πολιτών και της δημοκρατίας, ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη πρέπει να λειτουργεί σε κάθε περιφέρεια στην Ευρώπη,

22. Επιβεβαιώνοντας το κύρος των “Αρχών που διέπουν τον θεσμό του διαμεσολαβητή” που συντάχθηκαν από το Κογκρέσσο ως παράρτημα του Ψηφίσματος Αρ. 80 (1999),

23. Καλεί τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης να εξακολουθήσουν και/ή να ενισχύσουν, ανάλογα, την αποκεντρωτική διαδικασία που βοηθά στον εκδημοκρατισμό και την διασφάλιση της αποτελεσματικής πρόσβασης των πολιτών, στο πιο κοντινό επίπεδο, στα κοινωνικά δικαιώματα, διευκολύνοντας τις περιφέρειες να εφαρμόσουν τον θεσμό των περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη, εάν αυτός δεν υπάρχει ήδη,

24. Καλεί το Συμβούλιο της Ευρώπης:

- α. να διευκολύνει την ίδρυση και υποστήριξη εθνικών και Ευρωπαϊκών δικτύων περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη για την διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειριών και την κοινοποίηση πληροφοριών και καλών πρακτικών,
- β. να εξετάσει την συνέχιση των διαμεσολαβητικών του πρωτοβουλιών και, σε αυτό το πλαίσιο να ξεκινήσει ένα δίκτυο Ευρωπαϊών περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη και να συνεργαστεί με τα υπάρχοντα δίκτυα των Συνηγόρων του Πολίτη στην Ευρώπη
- γ. να εξετάσει την συνέχιση της διοργάνωσης Στρογγυλών Τραπέζων για Συνηγόρους του Πολίτη κάθε επιπέδου, με ειδική εστίαση σε θέματα ανθρώπινων δικαιωμάτων.

7. Ψήφισμα 191 (2004)⁷ του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για τους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη: ένας θεσμός στην υπηρεσία των δικαιωμάτων των πολιτών

Το Κογκρέσο, λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση του Τμήματος των Περιφερειών,

1. Υπενθυμίζοντας τα κείμενα περί διαμεσολάβησης που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα Συμπεράσματα των Στρογγυλών Τραπέζων των Ευρωπαϊκών Συνηγόρων του Πολίτη που οργανώθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρώπης,

2. Υπενθυμίζοντας την Σύσταση 61 (1999) του Κογκρέσου για τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων του Πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων του πολίτη,

3. Λαμβάνοντας υπόψη τα Συμπεράσματα (επισυναπτόμενα) της Στρογγυλής Τράπεζας για τους Ευρωπαίους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη που οργανώθηκε στην Βαρκελώνη στις 2 και 3 Ιουλίου 2004 από τον Επίτροπο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης και το Κογκρέσο και την συνεργασία του Συνηγόρου του Πολίτη της Καταλονίας,

4. Θεωρώντας ότι η σύγχρονη τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση που έχει σημαντικές αρμοδιότητες για τον σεβασμό της κοινωνικής προστασίας και την διαχείριση των δημόσιων υπηρεσιών δεν είναι πάντα σε θέση να ακούει τις απόψεις των ατόμων και συχνά δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες ευπαθών κατηγοριών πολιτών, όπως οι μειοψηφίες, οι μετανάστες και τα πρόσωπα με αναπηρίες,

5. Ανησυχώντας ότι η διοικητική δυσλειτουργία, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, επιτρέπει τις παραβιάσεις των ανθρώπινων και κοινωνικών δικαιωμάτων,

6. Σημειώνοντας ότι η ίδρυση Γραφείων Συνηγόρου του Πολίτη, όπως έχει δείξει η εμπειρία σε πολλά Ευρωπαϊκά κράτη συνιστά ένα αποτελεσματικό και σχετικά φθηνό τρόπο υπεράσπισης αυτών των δικαιωμάτων, μειώνοντας την χρήση των δικαστικών υπηρεσιών που επιβαρύνουν αρκετά τα νοικοκυριά και τις αρχές,

7. Υπογραμμίζοντας ότι τα θετικά αποτελέσματα των δράσεων των Συνηγόρων του Πολίτη όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των αρχών και των πολιτών είναι ολοένα και πιο αντιληπτά λόγω του ότι οι Συνήγοροι του Πολίτη λειτουργούν σε επίπεδο πλησίον των πολιτών,

8. Κρίνοντας ότι η πρόσβαση σε περιφερειακούς [και τοπικούς] Συνηγόρους του Πολίτη καθώς και σε διαθέσιμα διοικητικά ή νομικά μέσα πρέπει να είναι εύκολη, ώστε να γίνουν οι σύμβουλοι των πολιτών και ώστε να υπάρχει μια εγγύηση ότι οι πολίτες μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά τα δικαιώματά τους.

---

⁷ Συζητήθηκε και εγκρίθηκε από το Τμήμα των Περιφερειών στις 4 Νοεμβρίου 2004 και ψηφίστηκε από την Μόνιμη Επιτροπή του Κογκρέσου στις 5 Νοεμβρίου 2004 (βλ. Doc. CPR (11) 7, σχέδιο σύστασης που παρουσιάστηκε από τον Y. Midon (Τουρκία, R, EPP/CD) εκπροσωπώντας την κ. D. Ansari (Ηνωμένο Βασίλειο, R, ILDG) και τον H. M. Tschudi (Ελβετία, R, ILDG), Εισηγητές)

9. Υπογραμμίζοντας ότι η εγγύτητα των περιφερειακών [και τοπικών] Συνηγόρων του Πολίτη στις αρμόδιες αρχές συχνά επιτρέπει καλύτερη επίγνωση της λειτουργίας τους που οδηγεί στην σύνταξη γενικών συστάσεων που σχετίζονται με την δομή, τις διαδικασίες και τις δράσεις των διοικητικών υπηρεσιών, ώστε να επιλυθούν και να προληφθούν κοινά προβλήματα,

10. Πιστεύοντας ότι οι αρμοδιότητες των περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη ασκούνται με τρόπο συγκρίσιμο προς αυτόν των εθνικών Συνηγόρων του Πολίτη, όσον αφορά τις εξουσίες που έχουν ανατεθεί στις περιφέρειες και ότι οι αρχές που διέπουν την δραστηριότητα των περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη, οι εγγυήσεις της ανεξαρτησίας του/της και οι αρμοδιότητες και τα μέσα δράσης του πρέπει να είναι συγκρίσιμα με αυτά των εθνικών Συνηγόρων του Πολίτη,

11. Επιβεβαιώνοντας το κύρος των “Αρχών που διέπουν τον θεσμό του διαμεσολαβητή” που συντάχθηκαν από το Κογκρέσσο ως παράρτημα του Ψηφίσματος Αρ. 80 (1999),

12. Λαμβάνοντας υπόψη την πρακτική που ακολουθείται σε χώρες όπως η Γερμανία, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Ισπανία, η Ρωσική Ομοσπονδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σερβία, το Μαυροβούνιο και η Ελβετία, όπου οι περιφερειακοί Συνήγοροι του Πολίτη δεν βρίσκονται σε ιεραρχική σχέση με τους εθνικούς Συνηγόρους του Πολίτη αλλά έχουν σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες και εξουσίες,

13. Πεπεισμένο ότι η ίδρυση θεσμών διαμεσολάβησης σε περιφερειακό [και/η τοπικό] επίπεδο στις χώρες που δεν έχουν θα μπορούσε να ενισχύσει τον σεβασμό για το κράτος δικαίου, την δημοκρατία και την χρηστή διοίκηση,

14. Βέβαιο ότι οι περιφερειακοί [και τοπικοί] Συνήγοροι του Πολίτη που έχουν ευρείες αρμοδιότητες κι επαρκή μέσα έρευνας και δράσης μπορούν να βοηθήσουν:

- α. όχι μόνο στην αριθμητική μείωση των νομικών παραβάσεων, αλλά και σε άλλες περιστάσεις δυσλειτουργίας των αρχών, όπως η άδικη μεταχείριση, η υπερβολική καθυστέρηση και η έλλειψη διαφάνειας και συνέπειας,
- β. να γίνουν οι αρχές πιο ανοικτές και ευαίσθητες στις ανάγκες των πολιτών και στην βελτίωση της ποιότητας των κοινωνικών και δημόσιων υπηρεσιών,
- γ. να επανακτηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στις δημόσιες αρχές με την μείωση της απόστασης που τους χωρίζει

15. Κηρύσσει ότι η ύπαρξη ενός γραφείου περιφερειακού [και τοπικού] Συνηγόρου του Πολίτη διευκολύνει την εφαρμογή των αρχών της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, τον αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης,

16. Ενθαρρύνει τις Ευρωπαϊκές περιφέρειες:

- α. όπου δεν υπάρχει τέτοιο γραφείο, να προγραμματίσουν την ίδρυση γραφείων περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη σύμφωνα με τις Αρχές που θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1999, για να επιβοηθηθούν τόσο οι πολίτες στο έλεγχο των αρχών όσο και τα συστήματα προστασίας ανθρώπινων δικαιωμάτων,

συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των κοινωνικών δικαιωμάτων.

- β. να αναπτύξουν και να ενισχύσουν, ανάλογα, τις αρμοδιότητες και τα μέσα δράσης των περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη προκειμένου να εξασφαλίζονται τα δικαιώματα των πολιτών και η δημοκρατία,
- γ. να προωθηθούν και να ανταλλάγουν πληροφορίες και καλές πρακτικές μεταξύ τους,
- δ. να εξετάσουν την πιθανότητα χρήσης ενός μεσολαβητικού θεσμού για την διασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών στα δικαιώματα και την τήρηση της χρηστής διοίκησης από νέες διοικητικές και νομικές μονάδες ιδίως στον διασυνοριακό τομέα,

17. Καλεί τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που προωθούν ενεργά την αποτελεσματική πρόσβαση των πολιτών στα κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα να χρησιμοποιήσουν τον περιφερειακό Συνήγορο του Πολίτη για να διασφαλιστεί η πλήρης άσκηση των κοινωνικών και ανθρώπινων δικαιωμάτων των πολιτών

II. Εθνικοί ανεξάρτητοι θεσμοί για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

1. “Οι Αρχές του Παρισιού” : Ψήφισμα 48/134 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τους εθνικούς θεσμούς για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

[...]

2. Σύσταση (97) 14 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την ίδρυση ανεξάρτητων εθνικών θεσμών για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

[...]

Επεξηγηματικό υπόμνημα στην Σύσταση (97) 14 της Επιτροπής Υπουργών

3. Ψήφισμα (97) 11 για την συνεργασία των εθνικών θεσμών των κρατών μελών για την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μεταξύ αυτών και του Συμβουλίου της Ευρώπης

(Θεσπίστηκε από την Επιτροπή των Υπουργών στις 30 Σεπτεμβρίου 199 κατά την 602η συνεδρίαση των Αναπληρωτών Υπουργών)

Η Επιτροπή των Υπουργών, σύμφωνα με το Άρθρο 15 α του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Θεωρώντας ότι η διατήρηση και η περαιτέρω πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών είναι μια από τις κεντρικές αποστολές του Συμβουλίου της Ευρώπης σύμφωνα με το Καταστατικό του.

Υπενθυμίζοντας την Σύσταση αρ. R (97) 14 για την ίδρυση εθνικών ανεξάρτητων θεσμών για την προώθηση και την προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Έχοντας υπόψη την σημασία του ρόλου αυτών των θεσμών, ιδίως στην παροχή πληροφοριών για τα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο στις δημόσιες αρχές όσο και προς την κοινωνία των πολιτών.

Έχοντας υπόψη ότι η παροχή πληροφοριών σε αυτό το θέμα εγγυάται εν πολλοίς και προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, εφόσον οι πληροφορίες είναι κατανοητές, επικαιροποιημένες και αφορούν μια ευρύτητα ζητημάτων.

Κρίνοντας σχετικά με αυτό ότι οι εθνικοί θεσμοί για τα ανθρώπινα δικαιώματα που έχουν ιδρυθεί στα κράτη μέλη είναι πολύ σημαντικό να έχουν πρόσβαση στην πληροφόρηση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Έχοντας κατά νου ότι είναι επιθυμητή η βελτίωση της ποιότητας των πληροφοριών των εθνικών θεσμών ανθρώπινων δικαιωμάτων ως προς τις μεταξύ τους δραστηριότητες, αλλά και ως προς τις δραστηριότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πεδίο των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Με την πεποίθηση ότι οι τακτικές συναντήσεις αυτών των θεσμών, με την συμμετοχή των οργάνων του του Συμβουλίου της Ευρώπης που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα θα μπορούσε να είναι ένα αποτελεσματικό μέσο για την προώθηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Αποφασίζει:

- a. να υποστηρίξει στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης τακτικές συναντήσεις των εθνικών θεσμών ανθρώπινων δικαιωμάτων των κρατών μελών για την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών ως προς την προώθηση και προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων στο πεδίο της αρμοδιότητάς τους,
- b. να ζητήσει από τον Γενικό Γραμματέα να καλέσει τα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα να παρακολουθήσουν αυτές τις συναντήσεις, προκειμένου να διευκολυνθεί η ανταλλαγή των απόψεων και εμπειριών σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος,
- c. να καλέσει τον Γενικό Γραμματέα να διασφαλίσει ότι οι θεσμοί ανθρώπινων δικαιωμάτων είναι ενήμεροι για τις σχετικές δραστηριότητες που αφορούν την προώθηση και προστασία ανθρώπινων δικαιωμάτων στο Συμβούλιο της Ευρώπης.

III. Η προώθηση και προστασία των Συνηγόρων του Πολίτη και των εθνικών θεσμών από τα Ευρωπαϊκά όργανα

1. Η αποστολή του Επιτρόπου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης: Σύσταση (99) 50 της Επιτροπής των Υπουργών

(Θεσπίστηκε από την Επιτροπή των Υπουργών στις 7 Μαΐου 1999 κατά την 104η Συνεδρίασή της στην Βουδαπέστη)

Η Επιτροπή των Υπουργών,

Θεωρώντας ότι ο σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας ανάμεσα στα κράτη μέλη και ότι μια από τις μεθόδους που μπορεί να επιδιωχθεί αυτός ο σκοπός είναι η διατήρηση και περαιτέρω πραγμάτωση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών,

Έχοντας υπόψη τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί από τους Επικεφαλής των Κυβερνήσεων των κρατών Μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στην Δεύτερη Σύνοδό τους (Στρασβούργο, 10-11 Οκτωβρίου 1997),

Θεωρώντας επίσης ότι η 50η Επέτειος του Συμβουλίου της Ευρώπης παρέχει την ευκαιρία για την περαιτέρω ενίσχυση του έργου που έχει αναλάβει από την ίδρυσή του.

Αποφασίζει να ιδρύσει το Γραφείο του Επιτρόπου του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (“ο Επίτροπος”), με τους παρακάτω όρους αναφοράς:

Άρθρο 1

1. Ο Επίτροπος θα είναι ένας μη δικαστικός θεσμός για την προώθηση, την εκπαίδευση, την ευαισθητοποίηση και τον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων όπως κατοχυρώνονται από τα νομικά κείμενα ανθρώπινων δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης.
2. Ο Επίτροπος θα σέβεται την αρμοδιότητα των εποπτικών οργάνων που έχουν ιδρυθεί από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ή από άλλα νομικά κείμενα του Συμβουλίου της Ευρώπης και θα ασκεί άλλες αρμοδιότητες από αυτές. Ο Επίτροπος δεν θα δέχεται ατομικές καταγγελίες.

Άρθρο 2

Ο Επίτροπος θα ενεργεί με ανεξαρτησία και αμεροληψία.

Άρθρο 3

Ο Επίτροπος θα:

- a. προωθεί την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα στα Κράτη Μέλη,
- b. συμβάλλει στην προώθηση και αποτελεσματική εφαρμογή και πλήρη απόλαυση των ανθρώπινων δικαιωμάτων από τα Κράτη Μέλη,
- c. παρέχει συμβουλές και ενημέρωση για την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων και την αποτροπή των παραβιάσεών τους. Κατά τις δημόσιες δράσεις του, ο Επίτροπος θα συνεργάζεται στο μέτρο του δυνατού με τις δομές ανθρώπινων δικαιωμάτων που υπάρχουν στα κράτη μέλη,
- d. διευκολύνει τις δραστηριότητες των εθνικών Συνηγόρων του Πολίτη ή όμοιων θεσμών στο πεδίο των ανθρώπινων δικαιωμάτων

[...]

Άρθρο 4

[...]

Άρθρο 5

1. Ο Επίτροπος μπορεί να ενεργεί επί τη βάση κάθε πληροφορίας σχετικής με τις αρμοδιότητές του. Σε αυτές περιλαμβάνονται ιδίως οι πληροφορίες που απευθύνονται στον Επίτροπο από κυβερνήσεις, εθνικά κοινοβούλια, εθνικούς Συνηγόρους του Πολίτη ή παρεμφερείς θεσμούς στο πεδίο των ανθρώπινων δικαιωμάτων, άτομα και οργανισμούς.
2. Η συγκέντρωση πληροφοριών σχετικών με τις λειτουργίες του Επιτρόπου δεν συνιστά γενικό σύστημα υποβολής αναφορών από τα κράτη Μέλη.

[...]

2. **“Η διακήρυξη του Βερολίνου”, απόσπασμα (Τελική διακήρυξη της 3ης Στρογγυλής Τράπεζας των Εθνικών Θεσμών Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, Βερολίνο, 25-26 Νοεμβρίου 2004)**

[...]

3. Το Καταστατικό του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή :

- Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τους κανονισμούς και τους γενικούς όρους που διέπουν την ενάσκηση των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή, απόσπασμα.⁸

[...]

Άρθρο 5

Στο μέτρο που θα επιβοηθούσε την αποτελεσματικότητα των ερευνών και την καλύτερη εγγύηση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των προσώπων που υποβάλλουν καταγγελίες σε αυτόν, ο Διαμεσολαβητής μπορεί να συνεργάζεται με αρχές ίδιου τύπου σε συγκεκριμένα Κράτη Μέλη, συμμορφούμενος με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο. Ο Διαμεσολαβητής δεν διαθέτει πρόσβαση σε έγγραφα στα οποία δεν θα είχε πρόσβαση κατά το άρθρο 3.

[...]

---

⁸ Θεσπίστηκε από το Κοινοβούλιο στις 9 Μαρτίου 1994 (Επίσημη Εφημερίδα L 113, 4.5.1994, σελ. 15) και αναθεωρήθηκε με απόφασή του στις 14 Μαρτίου 2002 που απάλειψε τα άρθρα 12 και 16 (Επίσημη Εφημερίδα L 92, 9.4.2002, σελ. 13).

- Απόφαση του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή για την εφαρμογή των εκτελεστικών διατάξεων, απόσπασμα

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή για την εφαρμογή των εκτελεστικών διατάξεων⁹

[...]

Άρθρο 12

Συνεργασία με Συνηγόρους του Πολίτη και ομοειδή όργανα των Κρατών Μελών

Ο Διαμεσολαβητής μπορεί να συνεργάζεται με Συνηγόρους του Πολίτη και ομοειδή όργανα των Κρατών Μελών προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα τόσο των δικών του ερευνών, όσο κι εκείνων που διεξάγονται από Συνηγόρους του Πολίτη και ομοειδή όργανα στα Κράτη Μέλη και για να γίνει πιο αποτελεσματική η εγγύηση των δικαιωμάτων και συμφερόντων σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

[...]

---

⁹ Θεσπίστηκε στις 8 Ιουλίου 2002 και τροποποιήθηκε με απόφαση του Διαμεσολαβητή στις 5 Απριλίου 2004.

